

Alp v Lombardijo. Ker nista mogli cesarica in njena mati peš naprej radi preostrega mraza, so ju spuščali preko strmin v volovskih kožah. Obljubo, ne uporabiti na spokorni poti ne konjske vprege in ne jezdnega konja, je bilo mogoče izpolniti le na ta način.

Ko je dospel cesar v lombardsko mesto Reggio, je zvedel, da se mudi papež v gradu Canossa. Popolnoma na skrivnem je pričel pogajanja, da bi izposloval spravo s papežem. Gregor VII. je bil skraja nepopustljiv in ni hotel ukiniti izobčitve neposlušnega in Cerkev preganjajočega cesarja.

Radi tega se je pojavil cesar januarskega ledenomrzlega dne bos, oblečen v volneno obleko, pred grajskimi vrati na Canossi. Prosil je za vstop. Vrata se pa niso odprla. Tri dni in noči je čakal ter vztrajal ošabni in objestni vladar pred grajskimi vrati.

Ko so konečno cesarja Henrika IV. vendarle spustili v grad, je že bil čisto opešan. Zgrudil se je pred papeža, ga prosil odpuščanja in prisegel poboljšanje.

Nekaj let po tem spokornem romanju je udril Henrik IV. na čelu svojih čet v Rim. Papež Gregor VII. je moral bežati pred verolomnim cesarjem. Umril je v prognanstvu in je izrekel na smrtni postelji znane besede: »Ljubil sem pravico in sovražil brezboštvo, radi tega umrjem v prognanstvu.«

Ne DAJTE SE PRESLEPITI!

Po večih krajih se potepajo agenti, ki za razmeroma nizko ceno ponujajo razne brošurice, zlasti take, ki so v zvezi s sv. pismom. Ti agenti imajo namazan jezik in ponekod naravnost vsiljujejo svojo robo. Poleg tega pa še precej čudno govorijo o nekaterih verskih stvareh. Marsikoga premotijo, da kupi njihove brošurice. Vsem kličemo: Pozor pred takimi agenti! Knjige, ki jih prodajajo, nimajo cerkvenega odobrenja in jih katoličani ne smejo čitati. Nikar jih torej ne kupujte! Če se kje pojavijo taki agenti, sporočite to takoj dušnim pastirjem, da ti obračunajo z njimi. Preslepiti naj se nikdo ne da! Saj imamo mnogo dobrih katoliških knjig, ki si jih v teh kritičnih časih ne moremo kupiti, zakaj bi torej podpirali take nekatoliške stvari?

Vsem cenjenim naročnikom, katerim poteče sedaj naročnina, bomo v prihodnji številki priložili položnice. Ob enem prosimo, da kmalu poravnajo naročnino, da ne bo treba ustavljati lista. — »Slovenski Gospodar« stane za celo leto Din 32.—, za pol leta Din 16.— in za četrt leta Din 9.—.

Več nego sreča v nesreči. Dne 21. junija zjutraj je pribrzel po Tržaški cesti v smeri proti Mariboru avtomobil, na katerem sta bila lastnik Siter ter trgovec Fokter. Ko je bil avtomobil z največjo brzino tik pred križiščem ceste s koroško železnico, je padla zavornica, ker se je bližala lokomotiva

Z vojnoodškodninske konference v Lausanni. Nemški kancelar von Papen ponudi med odmorom francoskemu ministrskemu predsedniku Herriotu ogenj. Na levo francoski finančni minister Martin.

Bivši nemški cesar Viljem II., ki se hoče povrniti nazaj v Nemčijo, v razgovoru z holandskim kakao-kraljem.

Največji jez dogotavljajo v severoameriški državi Arizona. Jez se bo imenoval po predsedniku Hoovru. Slika nam kaže vlak po zasilnem mostu preko reke, ki je zajezena.

iz kurilnice. Šofer je pognal voz preko obeh zavornic, ki sta se polomili, kakor bi ju odstrelil s topovsko kroglo, a avto je še smuknil kakih 50 m preko tira in obstal pred delavnico Marini. Oba potnika sta odnesla čisto zdravo kožo, pa tudi avtomobil je bil le malo poškodovan. Ako bi ne bil avtomobil prebil obeh zavornic, bi ga bila zagrabila lokomotiva in največja nesreča bi bila neizogibna.

Nevaren ptiček pod ključem. Dne 21. junija popoldne se je oglasil pri trgovcu Weitzenblumu v Prešernovi ulici v Mariboru neznanec ter prosil za delo. Na stolu je opazil trgovčevo suknjo, iz katere je izmaknil listnico ter zbežal proti Maistrovi ulici. Trgovec je takoj zapazil tatvino, alarmiral nastavljenice, ki so bežečega dohiteli in mu odvzeli listnico, v kateri je bil ček za 2000 šilingov in 2000 Din gotovine. Policija je prepoznala v prijetem ptičku Valterja Hicke, ki je vršil zadnje dni po Mariboru tatinske posle.

Uboj s pestjo. Kotlar Franc Kunčič je zahajal v hišo 50letne Antonije Lobajnšek v Razvanju pri Mariboru, s katero je imel razmerje. Dne 21. junija zjutraj ob treh je kotlar trkal na okno Antonije, ki pa mu ni odprla, in radi tega je udril skozi okno in je napodil žensče iz kuhinje na prosto. Lobajnškova je upila radi nasilnega nastopa, nakar je prihitel njen sin Herman, ki je po izpovedbi udaril Kunčiča samo enkrat s pestjo preko glave. Po Karl Majevo udarjeni se je zgrudil nezavevesten, a se ni več prebudil. Truplo ubitega je bilo prenešeno na razvanjsko pokopališče, kjer se je vršilo sodno raztelesenje.

Fantek zgorel na električnem drogu. Mimo Limbuša pri Mariboru vodi falski električni vod z visoko napetostjo. Dne 22. junija je pasel v bližini Limbuša krave 12 in pol leta stari Tonček Klobasa, sin posestnika iz Laznice. Dečko je iz radovednosti splezal na železni električni drog, na vrhu se je dotaknil žice z visoko napetostjo in je

obviselo njegovo izoglenelo truplo na žici. Posestnik Robič, ki je zapazil nesrečo, je obvestil telefonično Falo, da je prekinila tok in prihitela z avtomobilom na pomoč. Med žicami so našli reševalci le še nekaj ostankov trupla, pod vodom je bila v globoki nezavešti fantkova mati in povrh je ležala ob električnem drogu ubita krava, ki je prišla v dotik z železnim drogom, ki je bil sklenjen z električnim tokom. Nesrečno mater so prepeljali v mariborsko bolnico.

Avtomobilska nesreča. Dne 21. junija zjutraj se je zgodila na državni cesti pri Št. Ilju v Slov. goricah avtomobilska nesreča, ki ni zahtevala človeških žrtev. Na ovinku blizu mesta, kjer se križata cesta ter železnica, je priletel osebni avto z vso silo ob brzozavni drog. Vozilo se je popolnoma zdrobilo, šofer in lastnik sta pa ostala nepoškodovana.

Za sunek v srce pet let ječe. Dne 21. junija je obravnaval mariborski senat ta-le krvavi slučaj: Kot obtoženec je odgovarjal pred sodniki 20letni posestniški sin Franc Tertinek iz Male Zimice. Dne 10. aprila je pil obtoženi v kleti jabolčnik z bratom Jožefom in Francom Jakopec. Prišlo je do pijanosti in izzivanja. Pri povratku proti domu sta šla šla Jožef Jakopec in Tertinek objeta krog vrata. Naenkrat pa je obtoženec podstavil tovarišu nogo in ko je ta ležal na tleh, je potegnil Tertinek nož. Na pomoč je priskočil ogroženemu brat Franc, a baš njega je zabodel Tertinek naravnost v srce, da je obležal mrtev. Ubijalec se je izgovarjal s silobranom, pa mu sodišče ni verjelo in ga obsodilo na pet let in dva meseca strogega zapor in na 10.000 D odškodnine vdovi.

Ako dobi nerazsodna mladina orožje v roko. V Selnici ob Dravi je razkazoval 14letni Maks Štamfer tovarišem nabit samokres. Orožje se je vsled neprevidnega ravnanja sprožilo, naboj je odnesel Štamferju sredinec leve roke in mu še razmesaril dlan. Dečka so pripeljali v bolnico v Maribor.

Znamenitost živalskega vrta v Berlinu je afriška antilopa z dvema mladičema

Če trčita kol ar in motorno kolo. V bližini Marenberga sta trčila na cesti motociklist s prikolico iz Avstrije in kolesar. Kolesarja iz Vuhreda je pogljal sunek na kup gramoza, kjer je obležal z zlomljeno nogo.

Nevaren popust zavore. 24letni posestnik sin Štefan Žaže s Tolstega vrha pri Guštajnu je peljal z vejami težko naloženi voz. Navzdol je popustila zavora, fant, ki je stopal pred vola, je padel pod voz in kolesa so mu šla preko prs in trebuha. Težko poškodovanega so odpremili v bolnico v Slovenjgradcu.

Pretepeni krošnjar podlegel poškodbam. Zadnjič smo poročali o napadu na dalmatinskega krošnjarja Marijana Sičenico v Št. Vidu pri Ptuj. Hudo obdelani revež je podlegel poškodbam v ptujski bolnici. Radi napada je bilo aretiranih 6 oseb in na sodišču imajo sekiro in debel kol, s katerim so lopali po krošnjarju, ki je v silobranu potegnil revolver, ki pa je bil prazen.

Drzni vlomilci. V Vareji pri Ptuj so hoteli neznanci vlomiti iz dvorišča v stanovanje posestnika Jožefa Habjančiča. Ropot je prebudil gospodarja, ki je šel pogledat. Komaj je odprl vežna vrata, ga je nekdo tako močno udaril po glavi, da je omedlel in so ga morali spraviti v ptujsko bolnico.

Vlom v kmečko spalno sobo. Skozi zamreženo okno je bilo vlomljeno v spalno sobo posestnika Janeza Družoviča v Zgorajc. Volovleku pri Ptuj. Vlomilec je odnesel zakončema več obleke, obutvi in 343 Din gotovine.

Požari pri Gornji Radgoni. V noči od 21. na 22. junija je uničil požar gospodarsko poslopje posestnika Osojnika, po domače Fogaša, v bližini občinskih opekarn v Gornji Radgoni. Gašenje je bilo oteženo radi pomanjkanja ter oddaljenosti vode. Gasilcem se je posrečilo, da so ogenj omejili in rešili stanovanjsko hišo. Iz gorečega poslopja so oteli živino, pač pa je žepelil požar vse seno, vozove in gospodarsko orodje. Vzrok požara je nepojasnen. — V noči dne 18. junija je pogorelo gospodarsko poslopje Ivana Žokša v Hercegovščaku pri Gornji Radgoni. Tudi temu pogorelcu so rešili le živino, vse drugo so uničili plameni.

Umor. V Fürstenfeldu blizu avstrijsko-madžarske meje so našli umorjenega ob reki Bistrici 22letnega prekmurskega delavca Aleksandra Smodiča, ki je bil zaposlen dalje časa pri posestnici in krčmarici Freissmuth v vasi Speltenbach. Nesrečni Smodič, ki je bil na najboljšem glasu, je imel na glavi in temenu 12 težkih ran. Kot morilec je izsledilo orožništvo hlapca Franca Artingerja, kateremu je pomagal pri krvavem poslu še hlapec Franc Hütter. Prijeti je priznal zločin še le

Celju ne bo mogel nihče pripisovati provincialnega značaja, kdor si bo ogledal in se poslužil **Pladinove** trgovine. V centru mesta zadene nanjo vsakdo, ki ima kakoršenkoli opravil v Celju. Ker promet narašča tudi sprit krize, je trgovina v stanu, da nudi vsakemu vedno sveže in najnovejše vzorce. Častilim gg. duhovnikom nudi blago po engros cenah. 783

pri pogledu na strašno razmesarjeno žrtev pred sodnim raztelesenjem.

Neprevidno ravnanje s staro pištolo. V Spodnjih Lazah pri Konjicah je domači sin Korošec nabijal staro pištolo na kapselj s šibrami. Starejšega brata je radovedno gledal pri nabijanju šletni bratec Ivan. Stari kres se je nena doma sprožil in naboj je zadel dečka v obraz. Težko poškodovanega so prepeljali v mariborsko bolnico.

Prijet vlomilec. Brnškemu Rafaelu v Celju je bilo iz zaklenjene omare odnešene obleke in obutve za 2000 Din. Kot vlomilec je bil prijat od orožnikov v Zagorju Franc Gošte iz Aržiš.

Velika tatvina. V Celju je bilo vlomljeno v Meškovo krojačnico na Aleksandrovi cesti. Neznanci so odnesli manufakturnega blaga za 82.000 Din.

S črešnje je padel 12letni posestnikov sin Alojzij Dvornik iz Šmartna ob Paki in si zlomil levo nogo.

Žrtev železniške nesreče. V ponedeljek dne 20. t. m. je zašel po nesreči pod jutrajni ljubljanski vlak na progi med Zidanim mostom in Rimskimi toplicami brezposelni delavec Vinko Novak iz Ambrusa pri Novem mestu. Kolesa so mu odrezala levo roko v nadlehti, dobil je tudi sicer poškodbe po celem telesu. Težko ponesrečenega so prepeljali v bolnico v Celje, kjer je poškodbam podlegel.

Podlegel poškodbam. Pri podiranju dreves je zadela podsekana smreka posestnika Franc Zakonjšeka iz Kneždola pri Trbovljah tako, da mu je zlomilo nogo v kolku. Poškodovanega so odpremili prepozno v bolnico, kjer je pri operaciji umrl.

Hiša pogorela. Iz neznanega vzroka je pogorela v Veliki Pirešici dne 21. t. m. stanovanjska hiša posestnika Martina Sitarja na P. ovem.

Utopljenega so potegnili 23. junija v Ljublanice pri Ljubljani Ivana Kraševca, hlapca pri prevozniku Rojcu na Tržaški cesti. Ali gre za nesrečo, ali za samomor, še ni dognano.

Hudo je povozil avtomobil na Bledu na Prešernovi cesti posestnika Šlibarja iz Bleda v trenutku, ko je hotel prekoračiti cesto pri vili »Drina«.

Prejšnji cesar afriške Abesinije Lidž Jeassu je ušel iz zapor in pobegnil v ženski preobleki. Jeassu je vladal Abesinijo od 1913 do 1916, je star 36 let, je moral zapustiti prestol in je bil do pobega zaprt.

Neznanega moškega utopljenca, starega od 40 do 45 let, so potegnili iz vode pri Bledu tamkaj, kjer se združita Sava Dolinka in Sava Bohinjka. Truplo neznanca so pokopali v Ribnem.

Pri kopanju utonil. Dne 19. junija so sušili v Orteneku pri Ribnici na Dolenskem seno. Po vročem delu se je podal 17letni Jernej Adamič iz Velikih Poljan k potoku, ki je 1 m širok ter pol metra globok, da bi se umil. Ko je stopil v hladno vodo, ga je prijel krč ali pa zadel mrtvoud, da so ga našli v tako plitvi vodi utopljenega.

Šviganje strele. Na Velikih Poljanah pri Ribnici na Kranjskem je urezala strela v dimnik stanovanjskega poslopja Ivana Peternela. Hčerka je stregla domačim, ki so bili pri kosilu in je odprla vrata v kuhinjo v trenutku, ko je švignila strela skozi dimnik ter je opahnila dekleta do nezvesti. Iz kuhinje je švignila strela po železni cevi na hodnik in izginila v gnoju. Deklina si je opomogla in strela ni napravila druge škode, kakor da je zdrobila na strehi nekaj opeke.

V pijanosti ustrelil tovariša. Brata Ludvik in Lojze Šlajpah in 20letni Ludvik Gorec iz okolice Novega mesta so dne 22. junija popivali pozno v noč. Ne daleč od krčme Alojza Glihe v Veliki Loki se je vnel med vinjenimi fanti prepir. Gorec je potegnil revolver in ustrelil 26letnega Ludvika Šlajpaha v želodec, da se je hudo zadeti zgrudil in ni upanja, da bi okrevale.

Pravoslavnega župnika in bivšega narodnega poslanca Vaso Popoviča, ki je župnikoval v Vojniku pri Leskovcu v Srbiji, sta neznanca ustrelila v nedeljo dne 19. junija, ko se je peljal v cerkev, da bi tamkaj opravil službo božjo. Ustreljeni je bil po vojni 4 leta narodni poslanec in rezervni častnik, ki se je udeležil vseh bojev za svobodo Srbije v svetovni vojni. Vzrok zavrtnega umora ni pojasnjen.

Dobičkanosen boj za boksarsko prvaštvo. Doslej je bil svetovni prvak v boksu Nemeš Schmelling. V noči od 20. na 21. junija se je vršila v Čikagi boksarska tekma za svetovno prvaštvo med Schmellingom in Amerikancem Sharkeyem. Boju je prisostvovalo 71 tisoč gledalcev. Borba je bila krvava. Nasprotnika sta se potolkla do krvi, ki jima je lila ob koncu celo iz ušes. Sodniki so prglasili Sharkeya za zmagovalca. Skupni dohodki tekme so znašali 543.000 dolarjev. Sharkey je dobil 232.000 dolarjev, Schmelling 54 tisoč, prirediteljem je pa odpadlo 255 tisoč dolarjev.

Na prvi pogled je simpatičen človek, iz čigar fine kože na obrazu in rokah brez lišajev in gub se da sklepati na snago in nego. Skrbni ljudje uporabljajo zato samo medicinsko zanesljiva sredstva kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože ter Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljnih stroškov 40 Din), dalje Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote (5 kosov franko 52 Din). Naroča se pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubička Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

»Demoljubni pevca«, zbirka ljudstvu priljubljenih pesmi, broširano 3 Din, vezano 5 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Usoda čudovitega dečka.

V sirotišnici v Budimpešti leži v bolniški postelji mož, kojega zmožnostim se je čudil in divil celi svet. Njegovi čarovnijam podobni računi so vzbujali oboževanje kraljev in cesarjev.

Kot 6letni dečko je bil Moric Frankl na višku slave in njegov oče je potoval s sinkom po celem svetu. Fantek je bil vzor čudovitosti. Telesno je bil bolj slaboten, njegovo rahlo zdravje je izrabljalo oče v to, da je služil denar.

Majhni Frankl je reševal najbolj zamotane računske naloge z vso natančnostjo in z naglico stroja. Neskončno dolge vrste je seštel v par minutah. Izvršil je množenja, pri katerih so odrekli drugi računski umetniki.

Vpričo znanih znanstvenikov je reševal 7letni Moric najtežavnejše račune, katere mu je dajal priznani vseučilišni profesor, in to z neverjetno hitrostjo. Vse je bilo prepričano, da je fantek pravo čudo.

Avstrijski cesar Franc Jožef je posebno občudoval Frankla, ga je klical k sebi in mu dajal sam vsakojake računske naloge. Sam se je osebno zavzel za otroka in poskrbel, da se je izobrazil v vsem potrebnem in se tudi telesno pokrepil. Nekaj časa sta stanovala oče in sin v cesarjevem gradu Schönbrunn na Dunaju.

Ko je izbruhnila svetovna vojna, je takoj kakor namah skopnelo zanimanje za čudovitega računarja. Med vojno je bilo slišati o njegovi nadarjenosti le tu in tam. Neprilike povojne dobe pa so polnoma pokopale njegovo nekdanjo slavo.

Ko je umrl Moricov oče, so ugotovili, da je zapustil ogromne dolgove. Vse dohodke od sinovih nastopov, ki niso bili majhni, je brezvestni oče zapil in zakvartal.

Že z 18. letom je začel prezgodaj razviti Moricov spomin pešati in to radi tega, ker mu ga je preveč napejal in izrabljalo oče v prezgodnji mladosti. Ko so se mu pričeli vrivati pri nastopih pogreški, so ga nekoč ob taki priložnosti gledalci izžvižgali in radi tega so mu odrekli živci.

Nekaj časa je še bil uslužben pri statističnem oddelku, pa tudi tukaj so ga odpustili kot nesposobnega.

Duševno in telesno propadanje je tako naglo napredovalo, da se je še Moric komaj preživljal kot izreden računar, ki je nastopal s svojo opešano spretnostjo le še po vaseh na deželi.

Pred kratkem se je zgrudil na ulici v Budimpešti in leži sedaj v obupnem stanju v sirotišnici.

Razdolžitev kmeta.

Naš slovenski kmet je zašel po vojni vsled več vzrokov, ki ne leže v krivdi kmetov samih, v tako težke gospodarske razmere, da njegove kmetije niso

več uspevale, marveč da se je moral močno zadolžiti. Upal je vedno in pričakoval, da se bodo težki časi gospodarskega propadanja vendar spremenili v boljše tako, da se bo kmet prav v vsem počutil na svoji zemlji kot največji in najboljši gospod.

A mesto izboljšanja — še korak navzdol k propasti. Kmet za svoje z žulji svojih rok, s trdom in z znojem svojega obraza pridobljene poljedelske proizvode ni takorekoč ničesar dobil in izkupil. Svoje življenjske potrebščine (blago in drugo) je pa moral prav tako drago plačevati, kakor takrat, ko je svoje pridelke najboljše vnovčil. Še več! Zadnje čase tistih niti v denar ne more spraviti. Kakor Lazarju se godi kmečkemu ljudstvu v gospodarskem življenju narodov.

Kmet je zabredel v dolgove. Zadolžiti se, je lahko delo, tem težje dolgov se iznebiti; tudi s plačevanjem obresti so že združene velike težave. Tako se je zgodilo, da je vsled nemogućnosti vnovčenja lastnih pridelkov kmet postal s plačanjem obresti. Zapel je boben, ki je toliko kmečkih domačij izpraznil in jih izročil novim ljudem v oskrbovanje ter morda v prav isto usodno pot končanja.

Prisilna sodna prodaja slovenskih kmečkih domačij ob narodni meji pa ima za naš narod še narodnostno izgubo. Gospodarsko jačji drugorodni element (Nemci) pokupijo take domačije; na naših tleh se ustvarja nacionalna in gospodarska podlaga za širjenje tujcev.

V dneh gospodarske stiske kmečkega ljudstva je dolžnost javne oblasti, da skuša resnično omiliti bedo svojih narodov, predvsem pa onih, ki nosijo pravzaprav na svojih plečih vse breme davčnega načina. Taki poskusi omiljenja bede imajo lahko koristni namen in uspeh, ali pa samo vzbujajo videz, da bodo koristili, dočim je uspeh že od vsega početka dvomljiv in vprašljiv.

Ozreti se hočemo na naš zakon o zaščiti kmetov, ga pregledati in ugotoviti njegove solčne in tudi senčne strani.

Smoter omenjenega zakona

je gospodarska zaščita kmetov; pod zaščito tega zakona ne spada vsak lastnik ali imetnik kmetij, torej posestnik v zmislu običajnega razumevanja pojma kmeta, marveč uživa v zakonu opisano zaščito le oni:

1. ki obdeluje zemljo sam, ali s člani svoje rodbine in
2. čigar obdavčeni dohodek izvira pretežno od kmetijstva;
3. če ne presega njegovo posestvo 75 ha za obdelovanje sposobne zemlje — njive, sadovnjaki, vinogradi, travniki, razen pašnikov.

Kdor se hoče torej poslužiti omenjenega zakona, mora izpolniti oba spredaj opisana pozitivna pogoja in obenem ne sme biti veleposestnik (negativni moment).

Izjema od občega določila, da mora kmet obdelovati zemljo sam, ali pa s člani svoje rodbine, nastopi, ako ne more ta oseba vsled bolezni ali vsled slabosti sebe ali svojih rodbinskih članov sama obdelovati svoje zemlje; ma-